

**Konferencija POD PRITISKOM- UNDER PRESSURE
SUSRET JADRANSKIH ZAVODA
Dubrovnik, 15.11.2018.**

Plan upravljanja: Iskustva na primjeru Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora

**Aleksandra Kapetanović, EXPEDITIO, Kotor
Marija Nikolić, Društvo prijatelja bokeške baštine**

- **Prirodno i kulturno historijsko područje Kotora**
- **Proces izrade menadžment plana**
- **Implementacija menadžment plana**
- **Trenutna situacija, ključna pitanja**

Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora na UNESCO-voj Listi svjetske baštine

**Upisano na
Listu svjetske
baštine 1979.
godine**

**Kriterijumi
(i) (ii) (iii) (iv)**

**Lista svjetske
baštine u
opasnosti
1979-2003**

**Zaštićena
okolina 2011**

LEGENDA

	Područje svjetske baštine
	Zaštićena okolina
	Akvatorijum

„Izuzetna univerzalna vrijednost zaštićenog područja potiče od kvaliteta arhitekture utvrđenih i otvorenih gradova, naselja, palata, stambenih i manastirskih kompleksa, i njihove harmonične integracije u kultivisani terasasti pejzaž koji leži u podnožju visokih, strmih i krševitih brda.“

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

“Područje nosi jedinstveno svjedočanstvo o svojoj izuzetno važnoj ulozi koju je imalo u širenju mediteranskih kultura na Balkan, tokom više vijekova i epoha.”

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

Kriterijum (i) - Kulturno dobro koje predstavlja jedinstveno umjetničko i estetsko dostignuće, remek djelo čovjekovog stvaralačkog duha

Skup spomenika i gradova, njihova harmonija sa pejzažom i uklopljenost u urbanizam visoke vrijednosti, ono je što doprinosi izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti.

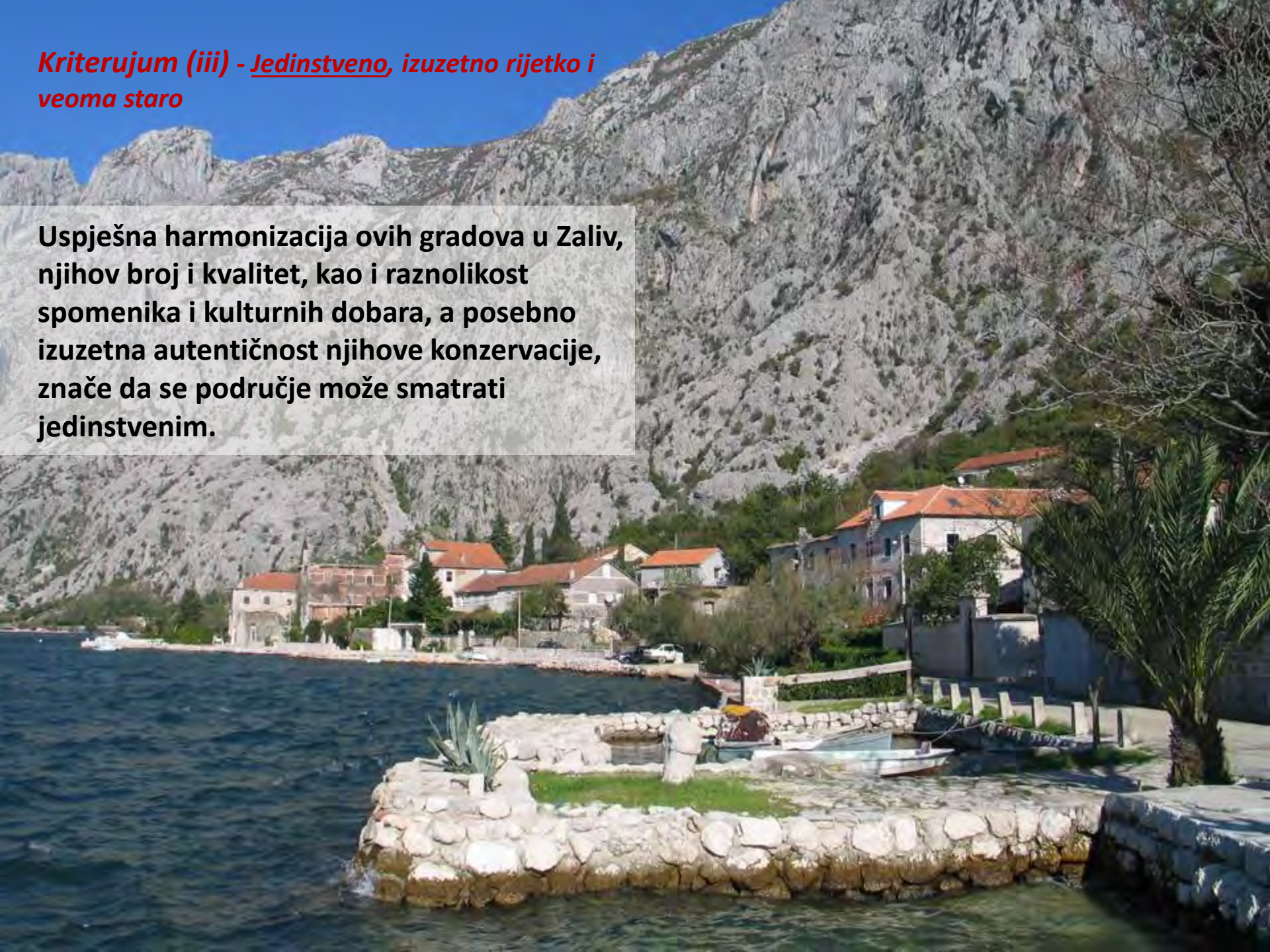
Kriterijum (ii) - Kulturno dobro koje je izvršilo značajan uticaj na svjetsku kulturu, na razvoj arhitekture, vajarstva, parkova i uređenje pejzaža, primijenjenih umjetnosti ili naselja

...Kotor i njegovi susjedi bili su vijekovima srce kreativnog pokreta regiona. Njegove umjetničke, zlatarske i arhitektonske škole imale su dubok i dugotrajan uticaj na umjetnost Jadranske obale.

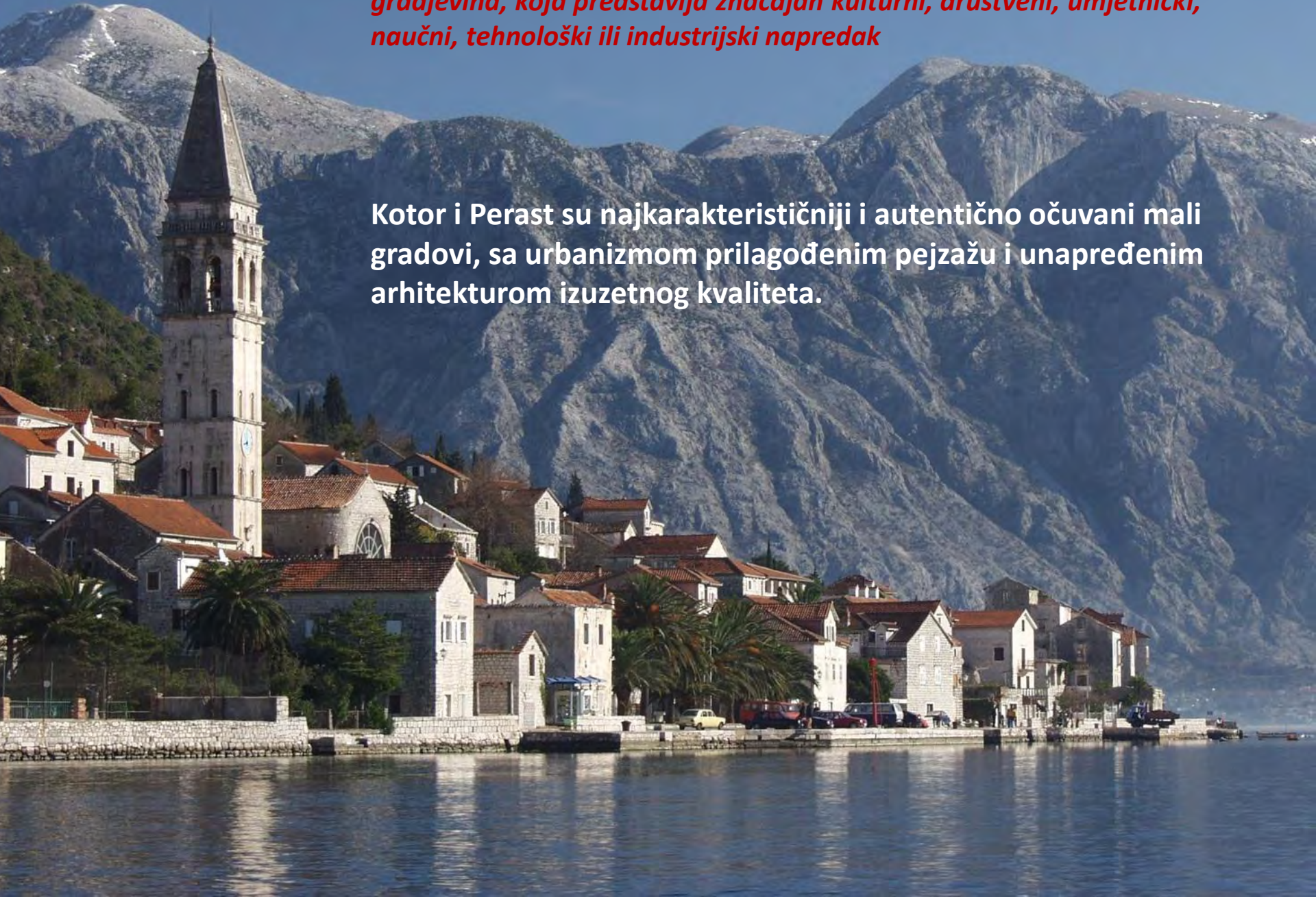
Kriterijum (iii) - Jedinstveno, izuzetno rijetko i veoma staro

Uspješna harmonizacija ovih gradova u Zaliv, njihov broj i kvalitet, kao i raznolikost spomenika i kulturnih dobara, a posebno izuzetna autentičnost njihove konzervacije, znače da se područje može smatrati jedinstvenim.

Kriterijum (vi) - Kulturno dobro koje je medju najboljim primjerima vrste gradjevina, koja predstavlja značajan kulturni, društveni, umjetnički, naučni, tehnološki ili industrijski napredak

Kotor i Perast su najkarakterističniji i autentično očuvani mali gradovi, sa urbanizmom prilagođenim pejzažu i unapređenim arhitekturom izuzetnog kvaliteta.

Kotor

Integritet

Sveobuhvatni integritet **istorijskog pejzaža sa nizom naselja i gradova jedinstvenog urbanizma** koji su se razvili duž obale zaliva, međusobno **odvojeni zelenim i kultuvisanim zonama**, uokvireni **iskonskim pejzažom strmih stjenovitih brda** i uskim pojasom **uređene obale**, te **povezani morem**, dominantan je u prostoru. Sačuvana je mreža pješačkih staza, puteva koji povezuju naselja međusobno i sa zaleđem kao i uređena obala sa pontama i mandračima koja svjedoči o značajnoj ulozi mora i povezanosti sa morem.

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

Autentičnost

Iako su najvrijednija kulturna dobra i istorijske urbane zone bili teško oštećeni u zemljotresu 1979. godine, pažljivo su restaurirani i obnovljeni pod patronatom UNESCO-a. Načinom na koji su obnovljeni, očuvan je njihov arhitektonski i urbanistički integritet i istorijska autentičnost.

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

***Komitet za Svjetsku baštinu je 2008. pozvao Crnu Goru
da razmotri preimenovanje
Prirodno i kulturno-istorijskog područja Kotor
kao kulturni pejzaž***

**Zaštićena okolina / bafer zona
Prirodnog i kulturno – istorijskog područja Kotora**

An aerial photograph of a mountainous region. The foreground shows a steep, forested hillside with a small village of stone buildings and a church spire. The middle ground features a deep valley and more forested slopes. The background consists of a range of rugged, rocky mountains under a clear blue sky with some light clouds. The text is overlaid on the upper left portion of the image.

U okviru zaštićene okoline nalazi se veliki broj kulturnih dobara, kao i pojedinačnih objekata, graditeljskih cjelina i specifičnih kulturnih predjela, koji posjeduju kulturne vrijednosti.

Solila – specijalni rezervat prirode, RAMSAR područje

Proces izrade menadžment plana Prirodno i kulturno-istorijskog područja Kotora

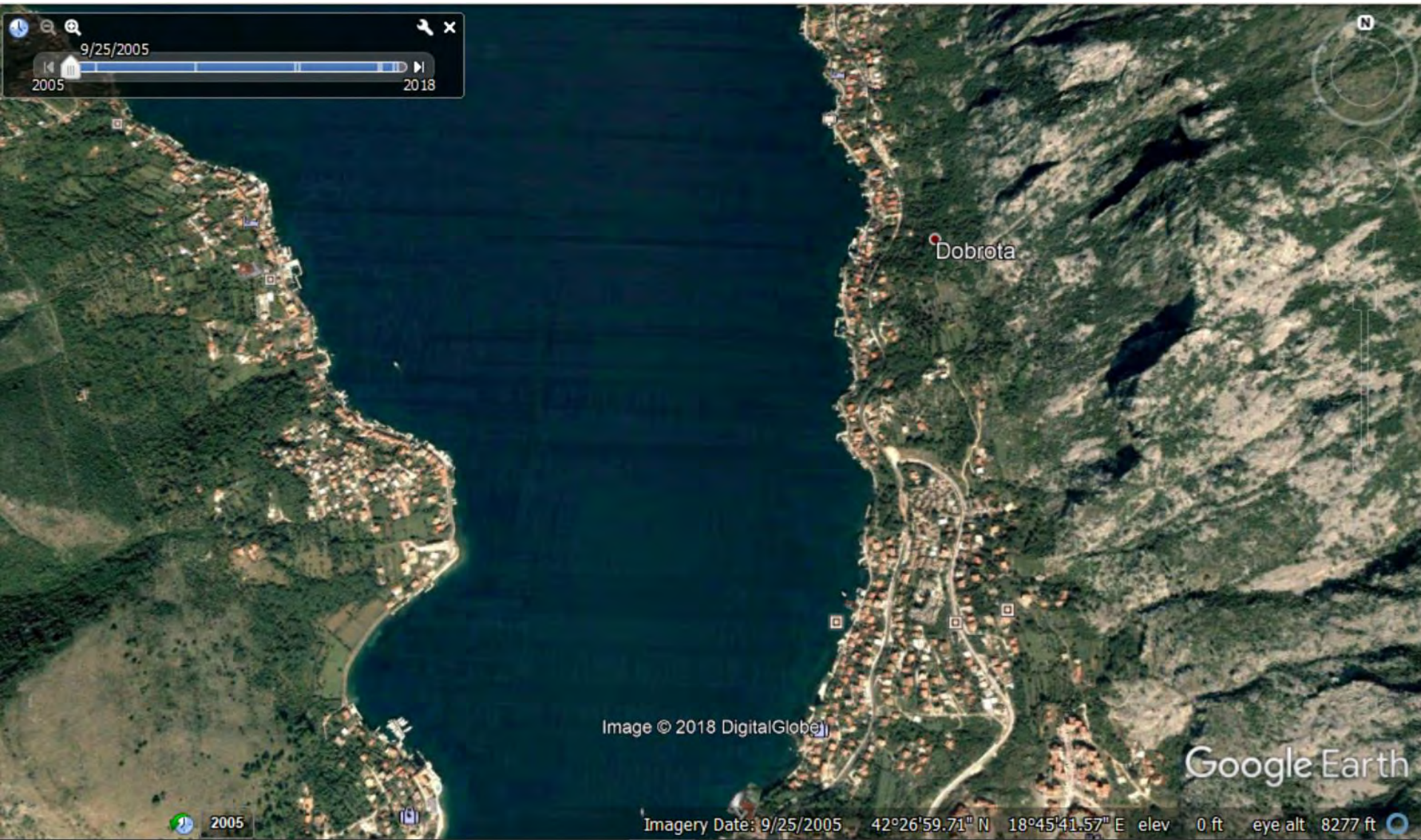
2003

Potreba za izradom Menadžment plana sadržana je u **ocjeni stanja** zaštićenog područja, u **Izveštaju Misije UNESCO/ ICOMOS**, koja je boravila u Kotoru marta **2003. godine**.

*U izvještaju se ističe da “sve veći pritisak urbanizacije na prostor zaštićenog prostora može lako prerasti u problem mnogo veći nego što je obnova graditeljskog fonda, jer se na terenu odvija **neadekvatna urbanizacija**, koja stvara potpuno suprotne efekte. U mnogim mjestima Kotorsko-risanskog zaliva **stepen urbanizacije je dostigao granicu, čijim prelaskom bi vrijednosti zbog kojih je područje upisano na Listu svjetske baštine, mogle biti ozbiljno ugrožene”**.*

Okrugli sto, novembar **2003. godine**, na kojem je razmatrana potreba izrade Menadžment plana, u skladu sa preporukama UNESCO/ICOMOS Misije (26. mart - 3. april 2003. godine)

9/25/2005
2005 2018

Dobrota

Image © 2018 DigitalGlobe

Google Earth

2005

Imagery Date: 9/25/2005 42°26'59.71" N 18°45'41.57" E elev 0 ft eye alt 8277 ft

2005-6

- Odluka UNESCO-ovog Komiteta svjetskog naslijeđa, sa 27 sjednice, održane u Parizu, u junu i julu mjesecu, 2003. godine, donijeta na predlog Misije
- Akt Vlade Republike Crne Gore, od 27. oktobra **2005. godine**
- Odluka Skupštine opštine Kotor, od 01. februara **2006. godine**

Nosilac posla – Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture Kotor, određen od Vlade Republike Crne Gore

2006-7

Za izradu Menadžment plana formirani su sljedeći organi i tijela:

- **Koordinacioni tim (9 članova)** – imenovan od strane Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture, rukovodio je aktivnostima u procesu izrade Menadžment plana.
- **Radna grupa (22 člana) sastavljena** od predstavnika relevantnih javnih, republičkih i opštinskih institucija, medija i NVO-a
- **Savjetodavno tijelo (5 članova)** sastavljeno od istaknutih predstavnika nauke, obrazovanja i kulture.

2006-7

Obuka kadrova za izradu Menadžment plana, **januar 2006. godine**, u organizaciji British Council , Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture Kotor, Ministarstva kulture i medija, uz angažovanje eksperata, ICCROM-a Rim i UNESCO ROSTE Venecija.

Partnerska pomoć (januar 2006. godine) - prezentacija **iskustava na izradi Menadžment plana Ferare-Italija**, u organizaciji Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture i Provincije Ferara.

Studijsko putovanje članova Koordinacionog tima (septembar 2006. godine)– prezentacija iskustava na izradi Menadžment plana gradova Ferara i Mostar i zaštićenog područja Kotora.

Ekspertska posjeta Katri Lisitzin (decembar 2006.god).

>>>>

Uključivanje i informisanje javnosti u proces izrade Menadžment plana (lokalni radio, štampani mediji, promotivni materijal)

Prezentacija procesa izrade Menadžment plana za lokalnu upravu, mjesne zajednice, političke partije, javne ustanove i preduzeća čiji su osnivači država i opština, NVO, preduzetnici, ustanove, građani.

REPUBLIKA CRNA GORA

MENADŽMENT PLAN

PRIRODNO I KULTURNO - ISTORIJSKOG PODRUČJA KOTORA

REGIONALNI ZAVOD ZA ZAŠTITU
SPOMENIKA KULTURE KOTOR

KOTOR, JANUAR 2007. GODINE

2008

IZVJEŠTAJ O ZAJEDNIČKOJ UNESCO/ICOMOS REAKTIVNOJ MONITORING MISIJI

Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora
Crna Gora, 18. do 21. februara 2008.

*Misija pozdravlja izradu prijedloga plana upravljanja predatog 2007. godine. **Preporučuje se njegovo prilagođavanje** time što će se uzeti u obzir detaljni **komentari** izvještaja misije i da se osigura njegova implementacija na svim nivoima (uključujući i korake predviđene kao nastavak UNESCO ICOMOS misije iz 2003. godine i okrugli sto održan u novembru 2003. godine); Konkretno preporučuje da se plan upravljanja odobri nakon kompletiranja uz **pravnu zaštitu koja mu sada nedostaje, jasno određivanje granica kontakt zone, sa odgovarajućim sredstvima za implementaciju.** Misija takođe predlaže **bolju koordinaciju među relevantnim institucijama i vlastima i reviziju njegovog statusa u odnosu na različite druge planove.***

2008 - 2009

Preporuke Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO-a iz 2008:

Dorada menadžment plana

Preporuke Komiteta za svjetsku baštinu UNESCO-a iz 2009:

Komitet svjetske baštine izražava ogromnu zabrinutost zbog predloga zaobilaznice i razvoja turističkih sadržaja, te insistira da Država članica zaustavi sva dalje planiranja, dok se ne ustanovi bafer zona i uspostavi njena adekvatana zaštita, kao i dok se ne uspostave i primijene mehanizmi upravljanja koji će omogućiti izrade cjelovite studije uticaja.

2010

Menadžment plan je **nacionalnim propisima Crne Gore dobio status obavezujućeg dokumenta**, s obzirom da je **Zakonom o zaštiti kulturnih dobara iz 2010. godine** („Službeni list Crne Gore“ br. 49/10), prepoznat i utvrđen kao strateški dokument za dugoročno upravljanje, zaštitu, očuvanje, korišćenje i prezentaciju kulturno-istorijskih cjelina, lokaliteta i područja, **koji donosi Vlada Crne Gore, na prijedlog Ministarstva kulture.**

Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti

Radionica posvećena izradi Nacrta izjave o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, u organizaciji GTZ i Regionalnog zavoda, koju su vodili prof. dr Juka Jokilehto, prof. Katri Lisitzin i prof. dr Todor Krstev, eksperti ICOMOS iz oblasti zaštite Svjetske baštine

II faza dorade Menadžment plana - 2011

UNESCO-v Program participacije

Formirana **radna grupa (15 članova/ca)**: predstavnici/ce Ministarstva kulture, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Republičkog i Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture, Opštine Kotor, Arhitektonskog fakulteta, Fakulteta za turizam i hotelijerstvo, Instituta za biologiju mora i NVO „Expeditio“ Kotor.

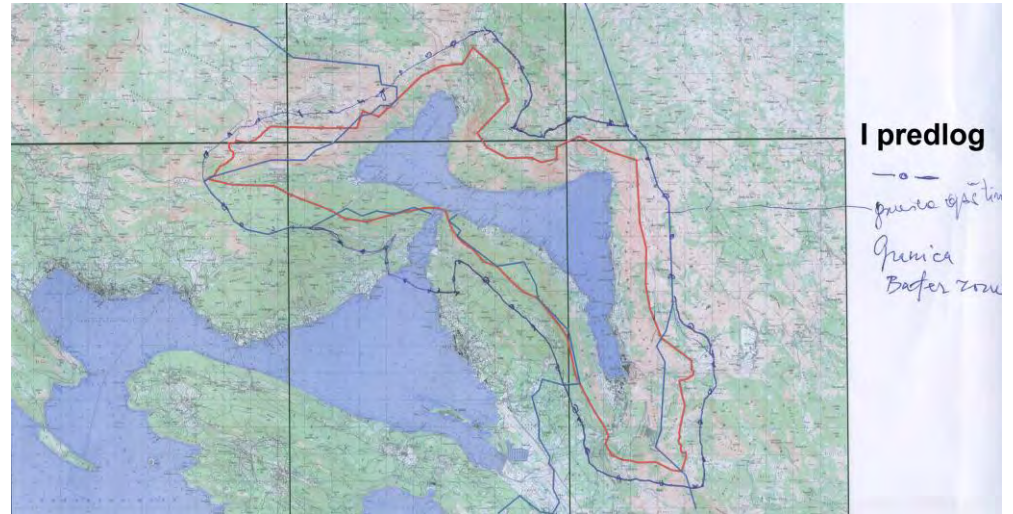
Stručni konsultanti iz međunarodnih organizacija, koji su sa područjem Kotora bili upoznati od ranije: prof. Todor Krastev, ICOMOS, Bugarska i prof. Katri Lisitzin, Švedska

Radionica sa konsultantima, članovima/cama radne grupe, kao i ostalim ključnim zainteresovanim stranama u okviru procesa izrade Prijedloga Menadžment plana Područja svjetske baštine Kotora održana je 2. i 3. maja 2011. godine

Definisanje zaštićene okoline

Organizovanje javne rasprave o Nacrtu Menadžment plana

Nacrt Menadžment plana Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora usvojila je Vlada Crne Gore na sjednici od **13. oktobra 2011.**

Javna rasprava o Nacrtu Menadžment plana Prirodnog i kulturno-istorijskog Područja Kotora trajala je **30 dana**. U okviru javne rasprave održan je i **okrugli sto 31. oktobra 2011. godine** u Kotoru, u Skupštinskoj sali Opštine Kotor.

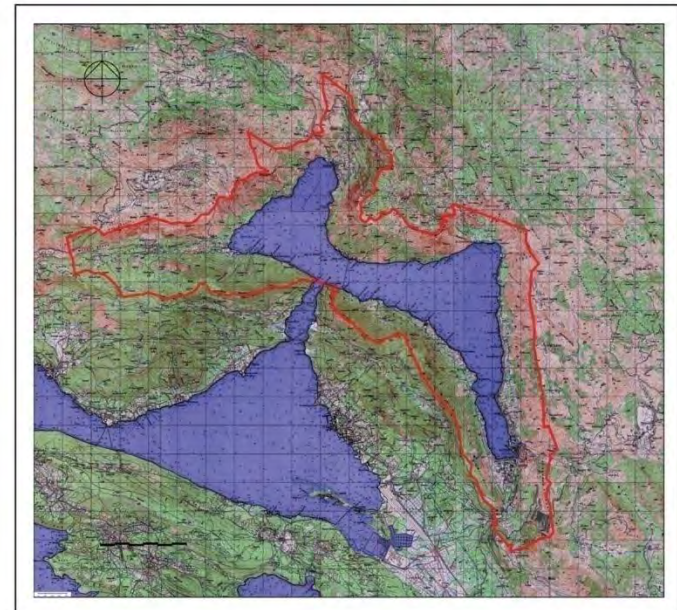
Okruglom stolu je prisustvovalo **40 učesnika/ca**.

Sem primjedbi iznijetih na okruglom stolu, tokom trajanja javne rasprave stiglo je i **11 primjedbi u pisanoj formi**.

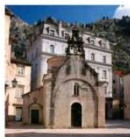

Menadžment Plan

PRIRODNOG I KULTURNO - ISTORIJSKOG PODRUČJA KOTORA

**Vlada Crne Gore je,
na prijedlog
Ministarstva kulture,
usvojila Menadžment
plan Prirodnog i
kulturno-istorijskog
područja Kotor, na
sjednici od 29.
decembra 2011. godine**

Kotor će promovisati svjetski značaj zaštićenog područja, koristeći taj status kao strateški potencijal za napredak lokalne zajednice i njenih građana.

Područje svjetske baštine Kotora će, sa sviješću o prirodnim i kulturnim vrijednostima koje baštini, prosperitet temeljiti na promišljenoj politici upravljanja kulturnom i prirodnom baštinom, kako bi se zadovoljile potrebe sadašnjih generacija, a budućim generacijama ona predala u svoj svojoj ljepoti, autentičnosti i raznolikosti.

Razvoj zaštićenog područja baziraće se na uravnoteženim i harmoničnim odnosima između kulturne i prirodne baštine i novih sadržaja na prostoru kopna i mora, između socijalnih potreba, ekonomskih aktivnosti i kulturnog i prirodnog okruženja.

Zbog izuzetnih kulturnih i prirodnih vrijednosti zaštićenog područja Kotora, prostorni razvoj će biti planiran na principima integralne zaštite, odnosno poštovanja tradicionalnih urbanističkih modela, očuvanju kulturnog pejzaža zaštićenog područja i njegove cjelovitosti i autentičnosti, uspostavljanjem ravnoteže između potreba savremenog života i očuvanja univerzalnih vrijednosti, na principima održivog razvoja.

Područje Kotora će biti atraktivna destinacija za kulturni turizam, jer će se širim društvenim konsenzusom pažljivo brinuti o svim kulturnim dobrima, uz saniranje i vraćanje u život palata, starih graditeljskih cjelina, kotorskih bedema i drugih utvrđenja i ruralnih ansambala.

Bogatstvo arheoloških lokaliteta i nalaza biće u funkciji turizma, prezentovani kao arheološki park, muzej ili atraktivna arheološka lokacija u podmorju.

Zbog svojih jedinstvenih geomorfoloških, klimatskih, bioloških i prirodnih vrijednosti, u zaštićenom području će se brižljivo planirati i realizovati očuvanje biodiverziteta. Obezbjediće se stabilnost ekosistema, na osnovu katastra vrsta i područja (ekosistema) koji se nalaze na Listi zaštićenih vrsta, uz stalno poboljšanje njegovog sastava, strukture i kvaliteta.

Pomorstvo, kao tradicionalna privredna grana, biće respektabilna djelatnost, stari zanati obnovljeni, a uslužne djelatnosti će dostići nivo evropskih i svjetskih standarda.

U duhu tradicije i razvoja, Kotor će biti obrazovni centar, sa fakultetima za sticanje znanja iz oblasti pomorstva, turizma i zaštite kulturne i prirodne baštine.

Kotor i sva naselja u zaštićenom području će čuvati, njegovati i afirmisati svoju multikulturalnost, brojne tradicionalne manifestacije i fešte, svoju duhovnost i posebnost. Univerzalne vrijednosti Područja Kotora biće polazište za uspostavljanje saradnje sa susjednim državama i zemljama regiona, na putu ka evropskim i evro-atlanskim integracijama.

Područje Kotora će i dalje biti živo područje, u kojem će skladno i ugodno živjeti i raditi, svi njegovi žitelji. U njemu će se prijatno osjećati svaki građanin svijeta.

RAZVOJ PODRUČJA 6

VRIJEDNOSTI ZAŠTIĆENOG PODRUČJA KOTORA 7

STANJE PODRUČJA I KLJUČNA PITANJA MENADŽMENTA 8

ODRŽIVO KORIŠĆENJE POTENCIJALA PODRUČJA SVJETSKJE BAŠTINE 9

FAKTORI I RIZICI KOJI UGROŽAVAJU VRIJEDNOSTI PODRUČJA KOTORA 10

SMJERNICE, IMAJERE, REŽIM I KONCEPT ZAŠTITE KULTURNIH I PRIRODNIH VRIJEDNOSTI 11

Ciljevi

Viziju, koja je percipirana na Područje Kotor za narednih 15 godina, moguće je dostići ostvarenjem sljedećih opštih ciljeva:

1. Jačanje **pravne i institucionalne infrastrukture** u cilju očuvanja i zaštite izuzetne univerzalne vrijednosti područja
2. **Unapređenje saradnje između svih zainteresovanih strana**
3. Osiguranje **efikasne primjene zakona i planske dokumentacije**, radi očuvanja kulturne i prirodne baštine od prekomjerne i nekontrolisane urbanizacije
4. **Unaprjeđenje valorizacije i zaštite** kulturne i prirodne baštine zaštićenog područja
5. **Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine** kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja
6. **Razvoj** zaštićenog područja kroz **korišćenje potencijala na principima održivog razvoja**
7. **Jačanje kadrovskih kapaciteta** na svim nivoima, **edukacija** novog i do-edukacija postojećeg stručnog kadra
8. **Prezentacija i popularizacija** područja i **podizanje nivoa svijesti** građana/ki o vrijednostima i značaju zaštićenog područja

Logički okvir

Teme	Faktori	Ciljevi	Prioritetni zadaci	Smjernice, mjere i režimi zaštite	Aktivnosti
<p>Saradnja između zainteresovanih strana</p>	<ul style="list-style-type: none"> Nedovoljna koordinacija među subjektima u sistemu zaštite i upravljanja 	<p>8. Unapređenje saradnje između svih zainteresovanih strana</p>	<p>Uspostavljanje efikasne međuinstitucionalne i međusektorske saradnje na lokalnom i nacionalnom nivou</p>	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje međuinstitucionalne saradnje između institucija koje se bave istraživanjem, čuvanjem, održavanjem, edukacijom, prezentacijom i popularizacijom kulturnih dobara isaradnje sa vlasnicima i držaocima kulturnih dobara, nevladinim organizacijama i drugim subjektima Stvaranje uslova za povezivanje institucija sistema, vjerskih zajednica, nevladinog sektora i svih aktera 	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje međuinstitucionalne saradnje između institucija koje se bave istraživanjem, čuvanjem, održavanjem, edukacijom, prezentacijom i popularizacijom kulturnih dobara i saradnje sa vlasnicima i držaocima kulturnih dobara, nevladinim organizacijama i drugim subjektima civilnog društva Intenziviranje saradnje između državnih i lokalnih organa i institucija zaduženih za planiranje i zaštitu kulturnih dobara

Akcioni plan

Zakonodavni i institucionalni okvir				
Prioritetni zadatak	Aktivnosti/Mjere	Rok	Nosioci aktivnosti	Indikatori
Uspostaviti efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine	Usvajanje Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora	K	MK	Usvojen zakon
	Formiranje upravljačkog tijela zaštićenim područjem i stvaranje uslova za njegov rad (Agencije, Savjeta ili drugog tijela)	K	MK i OK	Osnovano upravljačko tijelo
	Obezbjedivanje i jačanje institucionalne zaštite Područja Kotora sa sjedištem na samom Području	kontinuitet	UZKD I CKA	
	Izmjena poreskih propisa u cilju implementacije Zakonom o zaštiti kulturnih dobara u segmentu koji se odnosi na rentu za očuvanje kulturnih dobara	K	MF	Izmijenjeni poreski propisi
	Implementacija Zakona o obnovi spomeničkog područja Kotora u dijelu spomeničke rente	kontinuitet	OK	Financijska sredstva ostvarena ubiranjem ovog namjenskog sredstva
	Utvrđivanje zakonske obaveze za izradu studija vizuelnog uticaja kroz Zakon o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora	K	MK	Zakonom utvrđena obaveza
	Zakonom o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora predvidjeti obavezu izrade procjene uticaja na životnu sredinu	k	MK	Zakonom utvrđena obaveza

Menadžment plan je rađen za period od **15 godina**

Revizija menadžment plana vršiće se **svake tri godine**

Reviziju menadžment plana sprovodi **Upravljačko tijelo**

Za uspješnu implementaciju Menadžment plana od presudnog značaja, u procesu upravljanja, je uključivanje lokalne zajednice, kao i državnih organa, institucija i NVO koji su na direktan ili indirektan način uključeni u zaštitu i očuvanje Područja Kotora.

Mehanizam za nadgledanje i koordiniranje implementacije Menadžment plana je upravljačko tijelo. S obzirom da je status upravljačkog tijela veoma značajan za zaštitu i upravljanje Područjem, neophodno je da ono bude nezavisno i stručno, sa potrebnim ovlaštenjima što bi se moglo postići osnivanjem agencije ili javne ustanove. Međutim, moguće je, kao prelazno rješenje, osnovati, odnosno formirati savjet ili slično tijelo za zaštitu i upravljanje zaštićenim područjem. Upravljačko tijelo može, prema potrebi, formirati ekspertske radne grupe sastavljene od stručnjaka raznih profila u zavisnosti od specifičnosti teme, zbog koje se obrazuje.

Zakon o zaštiti Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, novembar 2013

Upravljanje Područjem Kotora

Član 8

Područjem Kotora se upravlja u skladu sa menadžment planom Kotora (u daljem tekstu: Menadžment plan).

Menadžment plan donosi Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), u skladu sa zakonom.

Radi koordinacije vršenja poslova zaštite, očuvanja i upravljanja, Vlada obrazuje Savjet za upravljanje Područjem Kotora (u daljem tekstu: Savjet).

Sastav i imenovanje Savjeta

Član 9

Savjet ima predsjednika i deset članova.

Članovi Savjeta imenuju se i razrješavaju na predlog:

- 1) organa državne uprave nadležnog za poslove kulture - jedan član;
- 2) organa državne uprave nadležnog za poslove uređenja prostora i zaštite životne sredine – jedan član;
- 3) organa uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara - jedan član;
- 4) Skupštine Opštine Kotor – pet članova;
- 5) Nacionalne komisije za saradnju sa UNESCO - jedan član;
- 6) nevladinih organizacija koje se bave zaštitom i očuvanjem Kotora - jedan član.

Predsjednik Opštine Kotor je po položaju predsjednik Savjeta.

Mandat Savjeta traje četiri godine.

jul 2014

Javni poziv NVO sa područja Boke: Prijedlog člana/ce Savjeta za upravljanje područjem Kotora

2015

Rješenje o imenovanju Savjeta za upravljanje Prirodnim i kulturno-istorijskim područjem Kotora, 28. 12. 2015. godine koje je donijela Vlada Crne Gore

Savjet je imao 5 sjednica tokom 2016. godine.

2017

Rješenje o imenovanju Savjeta za upravljanje Prirodno i kulturno-istorijskim područjem Kotora, 14.09.2017.

Prva sjednica Savjeta **16.01.2018.** godine

Savjet je imao do sada 7 sjednica.

<http://kotor.me>

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora 28.02.2018.

Nadležnost Savjeta

Član 10

Savjet:

- 1) promovira značaj univerzalnih prirodnih i kulturnih vrijednosti Područja Kotora, kao svjetske baštine;
- 2) koordinira izradu, reviziju i sprovođenje Menadžment plana;
- 3) inicira i prati realizaciju projekata i aktivnosti koji su predviđeni Menadžment planom;
- 4) daje saglasnost nakon pribavljanja mišljenja nadležnog organa lokalne uprave za inicijative, programe i urbanističke i druge projekte koji se odnose na Područje Kotora i njegovu zaštićenu okolinu koje donose organi lokalne samouprave, državni organi, javna preduzeća i drugi, radi njihovog usklađivanja sa Menadžment planom i drugim dokumentima od značaja za Područje Kotora;
- 5) podstiče i usmjerava realizaciju aktivnosti i projekata koji doprinose unapređenju zaštite, očuvanja i razvoja Područja Kotora;
- 6) vrši monitoring stanja Područja Kotora i zahtijeva od subjekta iz člana 7 ovog zakona preduzimanje odgovarajućih mjera iz njihove nadležnosti;
- 7) priprema godišnji izvještaj o sprovođenju Menadžment plana i stanju Područja Kotora;
- 8) priprema i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove kulture izvještaj o radu, polugodišnje;
- 9) pribavlja mišljenje predsjednika Opštine Herceg Novi, Opštine Tivat ili gradonačelnika Prijestonice Cetinje o stanju, zaštiti, očuvanju i upravljanju Područja Kotora i/ili njegove zaštićene okoline, koje zahvata njihove teritorije.

Način rada

Član 11

Savjet radi na sjednicama.

Sjednice Savjeta održavaju se po potrebi, a najmanje jednom mjesečno.

Način rada Savjeta uređuje se poslovníkom Savjeta.

Administrativno-tehnički poslovi

Član 12

Administrativno-tehničke poslove za potrebe Savjeta vrši organ lokalne uprave Opštine Kotor nadležan za poslove zaštite prirodne i kulturne baštine.

Na osnovu člana 15. Zakona o zaštiti Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora (2013), Savjet je dužan da, do 1. marta tekuće godine, dostavi Vladi **godišnji izvještaj o sprovođenju Menadžment plana i stanju Područja Kotora.**

ANALIZA IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA (TABELARNI PREGLED)

*Realizacija: + realizovano, +/- djelimično realizovano, - nije realizovano

Cilj 1 - Jačanje pravne i institucionalne infrastrukture u cilju očuvanja i zaštite izuzetne univerzalne vrijednosti područja

Normativni i institucionalni okvir					Implementacija		
Prioritetni zadatak	Aktivnosti/Mjere	Rok	Nosioci aktivnosti	Indikatori	Realizacija*	Opis	Komentar
Uspostaviti efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine	Usvajanje Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora	K ¹	MK	Usvojen zakon	+	Usvojen 06.12.2013., izmjene i dopune 28.02.2018.	S obzirom na stanje u Području potrebno je preispitati zakonski okvir.
	Formiranje upravljačkog tijela zaštićenim područjem i stvaranje uslova za njegov rad (Agencije, Savjeta ili drugog tijela)	K	MK i OK	Osnovano upravljačko tijelo	+	Savjet za upravljenje Prirodnim i kulturno-istorijskim područjem Kotora imenovan je 28. 12. 2015., i održao je 5 sjednica. Vlada je imenovala novi Savjet 14.09.2017. godine koji je do sada imao dvije sjednice.	Uloga Savjeta prema zakonu ne podrazumijeva upravljačku funkciju koja je neophodna, i potrebno je stoga izvršiti izmjenu pravno-institucionalnog okvira koji će definisati mehanizme i tijela za upravljanje Područjem.
	Obezbeđivanje i jačanje institucionalne zaštite Područja Kotora sa sjedištem na samom Području	kont.	UZKD i CKA			-	Transformisane institucije UZKD i CKA imaju svoju podržnu jedinicu i odjeljenje sa sjedištem u Kotoru, ali su im nadležnosti i ovlašćenja u najvećoj mjeri smanjena i

¹ K=1-3 godine(kratkoročni), S=3-5 godina (srednjoročni), D=5+ godina (dugoročni)

Proces izrade izvještaja o sprovođenju Menadžment plana i stanju Područja Kotora započeo 08.03.2017.
Izvještaj još nije donijet.

Trenutna situacija, ključna pitanja

Postoje svi dokumenti potrebni da se osigura zaštita Područija:

- Menadžment plan
- Studija zaštite kulturnih dobara
- HIA – procjena uticaja na baštinu
- Urbanistički planovi

Pozdrav iz Dobrote

Prirodno i kulturno istorijsko područje Kotora

2003. - Komitet za Svjetsku baštinu „izražava zabrinutost koji prekomjerna i nekontrolisana urbanizacija može imati na Izuzetnu univerzalnu vrijednost područja.“

2003

u **Izveštaju Misije UNESCO/ ICOMOS**, koja je boravila u Kotoru marta **2003. godine**.

U izvještaju se ističe da *“sve veći pritisak urbanizacije na prostor zaštićenog prostora može lako prerasti u problem mnogo veći nego što je obnova graditeljskog fonda, jer se na terenu odvija **neadekvatna urbanizacija**, koja stvara potpuno suprotne efekte. U mnogim mjestima Kotorsko-risanskog zaliva stepen urbanizacije je dostigao granicu, čijim prelaskom bi vrijednosti zbog kojih je područje upisano na Listu svjetske baštine, mogle biti ozbiljno ugrožene”*.

- Postaje sve očitije da postojanje dokumenata zaštite nije dovoljno, da samo njihovo postojanje ne osigurava zaštitu
- Dokumenti, ako su samo puka forma mogu biti i kontraproduktivni jer mogu stvoriti neistinitu sliku prema javnosti i organizacijama kojima smo na neki način odgovorni (UNESCO)

Studija zaštite kulturnih dobara na području opštine Kotor, 2015, 2017

Uprava za zaštitu kulturnih dobara

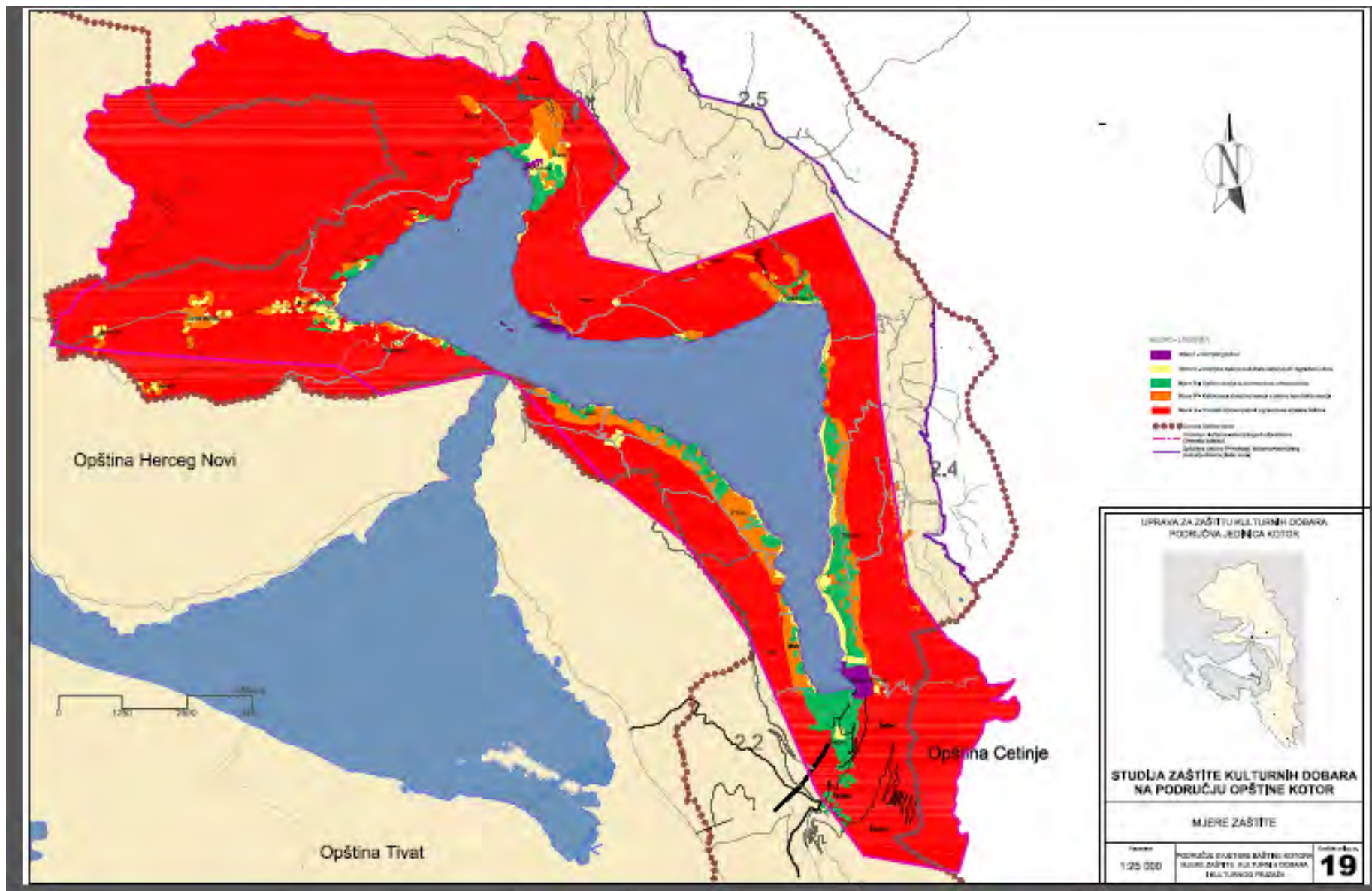
UPRAVA ZA ZAŠTITU KULTURNIH DOBARA
PODRUČNA JEDINICA KOTOR

STUDIJA ZAŠTITE KULTURNIH DOBARA NA PODRUČJU OPŠTINE KOTOR

Kotor, april 2015. godine

Mjere zaštite

Boka Kotorska

Čuva se kulturno dobro, ne i njegova okolina

**Upisano na
Listu svjetske
baštine 1979.
godine**

**Kriterijumi
(i) (ii) (iii) (iv)**

**Lista svjetske
baštine u
opasnosti
1979-2003**

**Zaštićena
okolina 2011**

LEGENDA

	Područje svjetske baštine
	Zaštićena okolina
	Akvatorijum

Luštica „zaliv“ – transformacija kulturnog pejzaža

Povlađivanje investitorima, razarajućem kapitalu

Sve to dovodi do transformacije pejzaža i gubitka atributa izvanredne univerzalne vrijednosti

Transformacije kulturnog pejzaža Boke Kotorske

Dobrota, Google Earth 2014

Zahtjevi zaštite i upravljanja

Potrebna je **veća svijest o tome da se zaštićeno područje i zaštićena okolina područja posmatraju kao integralni dio jedinstvenog kulturnog pejzaža Bokotorskog zaliva.**

Predstoje **izazovi za dalje definisanje zajedničkih razvojnih strategija** za zaštićeno područje i zaštićenu okolinu, za **integrisano planiranje** i za uspostavljanje ukupnog **sistema upravljanja.**

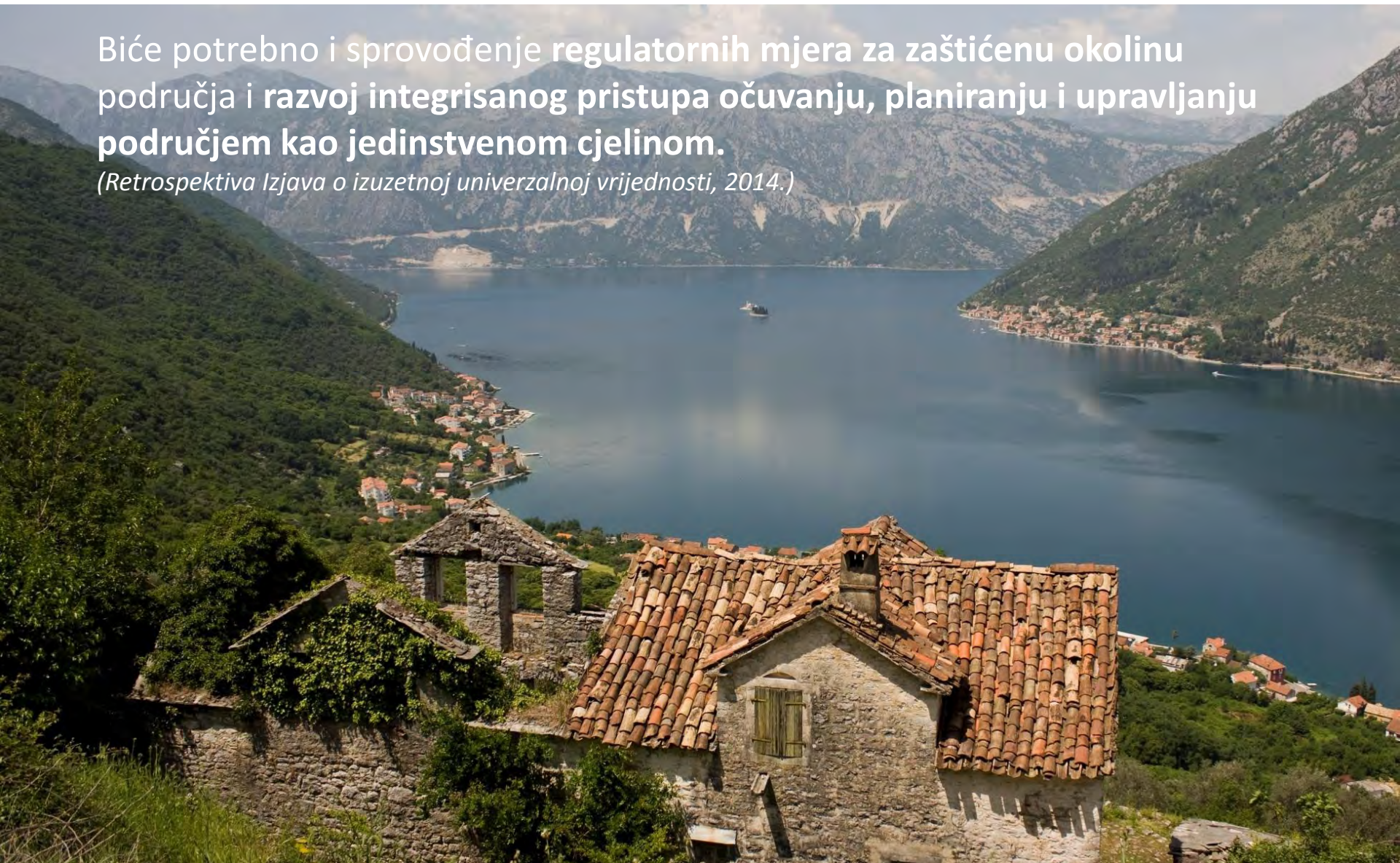
Te mjere će biti presudne da se **osigura da nekontrolisana i pretjerana urbanizacija, kao i razvoj infrastrukture,** budu na odgovarajući način riješeni da se osigura da ne dođe do negativnih uticaja na izuzetnu univerzalnu vrijednost zaštićenog područja. Potrebno je obezbijediti i odgovarajuće i dovoljne resurse za subjekte zadužene za zaštićeno područje kako bi mogli da sprovode očuvanje, zaštitu i unapređenje zaštićenog dobra.

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

Upravljanje područjem i definisanom zaštićenom okolinom područja biće presudni za očuvanje dobra i njegovog integriteta kao jedinstvenog kulturnog pejzaža i entiteta u geografskom, istorijskom i kulturnom smislu.

Biće potrebno i sprovođenje regulatornih mjera za zaštićenu okolinu područja i razvoj integrisanog pristupa očuvanju, planiranju i upravljanju područjem kao jedinstvenom cjelinom.

(Retrospektiva Izjava o izuzetnoj univerzalnoj vrijednosti, 2014.)

Potreban je iskren pristup i volja

Hvala!

